

ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2006

ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Σελ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
I. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ - ΜΙΑ ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΜΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΔΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	2
1. Στόχος των Συνεταιριστικών Τραπεζών	2
2. Ιδιότητα του μέλους σε μία Συνεταιριστική Τράπεζα	2
3. Επενδυτικός χαρακτήρας	4
4. Η αρχή της δημοκρατικής συμμετοχής των μελών	4
5. Δομή ιδιοκτησίας / κεφαλαιακή δομή	5
II. Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΔΟΜΗ	5
1. Γενική συνέλευση	5
2. Διοικητικό Συμβούλιο	6
III. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	6
1. Ο δημοκρατικός έλεγχος προέρχεται από τη βάση	6
2. Ισορροπία μεταξύ των αρμοδιοτήτων των εκτελεστικών και μη οργάνων	7
3. Λιγότερες συγκρούσεις συμφερόντων	8
4. Αντίστροφη δομή πυραμίδας: Έλεγχος του εθνικού επιπέδου από το τοπικό επίπεδο	8
5. Αμοιβαία σχέδια εγγύησης - συμπληρωματικά στοιχεία ελέγχου	9
IV. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	9
1. Συνεταιριστικοί νόμοι - εσωτερικά καταστατικά και κανονισμοί	9
2. Εταιρικός κώδικας διακυβέρνησης	10

ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Εισαγωγή

“Εταιρική Διακυβέρνηση” υπό την ευρεία έννοιά του όρου, θεωρείται ένα σύστημα βάση του οποίου οι επιχειρήσεις κατευθύνονται και ελέγχονται. Η εταιρική δομή της διακυβέρνησης, περιλαμβάνει ένα σύνολο σχέσεων μεταξύ των Διοικητικών Συμβουλίων, των μετόχων και άλλων οργάνων. Διευκρινίζει δε την κατανομή των δικαιωμάτων και των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους και διαχωρίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες σχετικά με τη λήψη αποφάσεων επί εταιρικών υποθέσεων.

Αυτή τη στιγμή, η εταιρική διακυβέρνηση κατέχει σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της πολιτικής, στην ημερήσια διάταξη της ΕΕ. Οι πρωτοβουλίες που αναφέρονται στο πρόγραμμα δράσης, τείνουν να είναι πιο αυστηρές για τις επιχειρήσεις με εισηγμένους τίτλους (μετοχές η/και ομόλογα), οι οποίες υπόκεινται σε ορισμένα, συγκεκριμένα πρότυπα. Συγχρόνως, το πρόγραμμα δράσης προσπαθεί να κάνει την κατάλληλη διάκριση μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών επιχειρήσεων. Δηλώνει δε ότι, οι ρυθμιστικές πρωτοβουλίες πρέπει να λάβουν πλήρως υπόψη τους τόσο τη “μορφή” όσο και το “μέγεθος” των επιχειρήσεων, επιτρέποντας κατ’ αυτό τον τρόπο ένα πιο εύκαμπτο θεσμικό πλαίσιο, ειδικά για τις ΜΜΕ. Δεδομένου ότι, οι περισσότεροι προτεινόμενοι κανονισμοί εφαρμόζονται από τους εκδότες τίτλων, οι οποίοι είναι αποδεκτοί σε εμπορικές συναλλαγές εντός μιας ρυθμισμένης αγοράς, πολλές Συνεταιριστικές Τράπεζες εμπίπτουν στο πεδίο των πιο αυστηρών πρωτοβουλιών και τα προτεινόμενα πρότυπα, θα πρέπει να είναι σχετικά με αυτές, δεδομένου ότι οι περισσότερες από αυτές εκδίδουν αναγνωρισμένους τίτλους. Συνεπώς, οι νέες πρωτοβουλίες, που στοχεύουν στην ολοκλήρωση ενός ευέλικτου εταιρικού πλαισίου διακυβέρνησης, με τον οφειλόμενο σεβασμό στις αρχές της επικουρικότητας και αναλογικότητας, θεωρούνται απαραίτητες. Συγχρόνως η Επιτροπή δεσμεύθηκε για την δημιουργία ενός καλύτερου κανονιστικού πλαισίου έτσι ώστε να συνάδει με τη οδηγία της επιχειρηματικής πολιτικής και να στοχεύει στην αποφυγή υπεράριθμων κανονισμών.

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS: Committee of European Banking Supervision) δημοσίευσε ένα δεύτερο έγγραφο διαβούλευσης που αφορά στην αναθεώρηση της εποπτικής διαδικασίας. Το έγγραφο επεκτείνεται και στις πολυάριθμες Οδηγίες που αφορούν τις απαιτήσεις της εσωτερικής διακυβέρνησης (IG: Internal Governance) οι οποίες ισχύουν και για την εσωτερική κύρια διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ενός ιδρύματος (ICAAP: Internal capital adequacy assessment process). Οι Οδηγίες εξηγούν τι πρέπει να βρουν οι επόπτες κατά την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κανονισμού ενός ιδρύματος. Συγχρόνως, η Επιτροπή τραπεζικού ελέγχου της Βασιλείας εξέδωσε Οδηγία σχετικά με την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης για τις τραπεζικές οργανώσεις, η οποία εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2006. Στόχος είναι να εξασφαλισθεί η υιοθέτηση και η εφαρμογή υγιών εταιρικών πρακτικών διακυβέρνησης και όχι να θεσπιστεί ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο θα υπερισχύει της εθνικής νομοθεσίας ή των κανονισμών.

Οι συνεταιρισμοί είναι μια ειδική μορφή επιχείρησης, της οποίας το επιχειρησιακό πρότυπο παρουσιάζει ουσιαστικά δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα οποία

είναι εντελώς διαφορετικά από εκείνα των επιχειρήσεων, των οποίων οι μετοχές διατίθενται δημόσια. Επομένως, θεωρείται αναπόφευκτο ότι οι συνεταιριστικές ιδιομορφίες θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη κατά την ανάπτυξη μελλοντικών πρωτοβουλιών στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης.

I. Συνεταιριστική Τράπεζα - μια μορφή επιχείρησης με συγκεκριμένα δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚ 1435/22.7.03 που αφορά το Καταστατικό Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας, οι συνεταιρισμοί είναι οντότητες **"με ιδιαίτερες λειτουργικές αρχές που είναι εντελώς διαφορετικές από εκείνες των άλλων οικονομικών φορέων. Σε αυτές περιλαμβάνονται η αρχή της δημοκρατικής διάρθρωσης και ελέγχου και η διανομή των καθαρών κερδών της οικονομικής χρήσης με βάση την ισότητα. ... "**

1. Στόχος των Συνεταιριστικών Τραπεζών

Οι συνεταιριστικές τράπεζες, επικεντρώνουν την προσοχή τους στα μέλη τους και έχουν ως κύριο στόχο την ικανοποίηση των αναγκών αυτών ή / και την ανάπτυξη των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων τους.

Με τις χρηματοπιστωτικές τους δραστηριότητες, οι συνεταιριστικές τράπεζες υποστηρίζουν την οικονομική επιτυχία των μελών της τράπεζας. Επιπλέον προωθούν, υπό την ευρύτερη έννοια, τα ενδιαφέροντα των μελών τους, μέσω της παροχής διαφόρων τραπεζικών υπηρεσιών και προϊόντων, όπως: αποδοχή καταθέσεων ταμειυτηρίου, χορήγηση όλων των ειδών των δανείων, συναλλαγές πληρωμών, επενδύσεις, συμβουλές κλπ.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι πολιτικής του συνεταιρισμού, καθορίζονται από τα μέλη του. Το κίνητρο για την ιδιότητα μέλους προέρχεται κυρίως από τις υπηρεσίες που προσφέρονται από το συνεταιρισμό παρά από την απόδοση του κεφαλαίου που επενδύεται. Η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών στα μέλη είναι ένας από τους κύριους λόγους για τη δημιουργία και τη λειτουργία των συνεταιρισμών. Συνεπώς είναι η βασική προτεραιότητα και για τις Συνεταιριστικές Τράπεζες. Άλλοι στόχοι μπορούν να είναι η προώθηση της συμμετοχής των μελών στις οικονομικές δραστηριότητες, π.χ. η δημιουργία των απαραίτητων οικονομικών κλίμακας για τα μεμονωμένα μέλη με τη συγκέντρωση των πόρων τους. Αυτή η επιδίωξη μπορεί να υπονοήσει ότι οι Συνεταιριστικές Τράπεζες δεν προσανατολίζονται στην κεφαλαιαγορά ή ότι η μεγιστοποίηση του κέρδους δεν είναι ο βασικός τους στόχος. Όμως, φυσικά ένας συνεταιρισμός δεν μπορεί να λειτουργήσει κάτω από το κόστος ή ακόμα και χωρίς οποιοδήποτε περιθώριο κέρδους. Οι συνεταιρισμοί πρέπει να λειτουργούν επικερδώς για να επιβιώσουν.

Κατά συνέπεια, η εταιρική διακυβέρνηση των συνεταιριστικών τραπεζών επικεντρώνεται λιγότερο στις οικονομικές αξιώσεις των μελών, αλλά εστιάζεται κυρίως στην ικανοποίηση της απαίτησης για σωστές και πλήρεις υπηρεσίες.

2. Ιδιότητα του μέλους σε μία Συνεταιριστική Τράπεζα

Ένα άλλο κύριο χαρακτηριστικό των συνεταιριστικών τραπεζών, το οποίο συνδέεται με τους συγκεκριμένους των στόχους, είναι ότι έχουν μέλη και όχι απλά μετόχους. Η θέση

των συνεταιριστικών μελών είναι εντελώς διαφορετική από αυτή των μετόχων μιας εγγεγραμμένης ανώνυμης εταιρίας. Η ιδιότητα του μέλους στοχεύει στην δημιουργία μίας μακροπρόθεσμης σχέσης με την συνεταιριστική τράπεζα. Τα μέλη των συνεταιρισμών όχι μόνο θέτουν διαφορετικούς στόχους, αλλά έχουν μια ισχυρότερη συμμετοχή στο συνεταιρισμό τους. Τα μέλη των συνεταιριστικών τραπεζών, εξετάζουν γενικά τις δραστηριότητες της τράπεζας και ασκούν επιρροή μέσα από μια διπλή ιδιότητα. Από την μια πλευρά επενδύουν, συνήθως, περιορισμένα κεφάλαια στις συνεταιριστικές τράπεζες. Ενώ δεν αποσκοπούν σε υψηλά κέρδη, τα μέλη που επενδύουν, επιθυμούν η συνεταιριστική επιχειρησιακή λειτουργία να είναι υγιής, αποδοτική και κερδοφόρα. Από την άλλη πλευρά, τα μέλη είναι χρήστες των υπηρεσιών της συνεταιριστικής τους τράπεζας και ως χρήστες, είναι προς το συμφέρον τους οι υπηρεσίες να είναι υψηλής ποιότητας και να ικανοποιούν τις ανάγκες τους. Συνεπώς, οι συνεταιριστικές τράπεζες είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες των μελών τους. Προωθούν συγκεκριμένη πελατειακή πολιτική και παρέχουν το δικαίωμα λόγου στα μέλη τους, στη χάραξη της επιχειρησιακής πολιτικής. Δηλαδή καταβάλλεται η προσπάθεια σύγκλησης των συμφερόντων των μελών με την επιχειρησιακή πολιτική των συνεταιριστικών τραπεζών.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ικανοποίηση των απαιτήσεων των μελών τους ως χρήστες και επενδυτές κατά το δυνατόν περισσότερο οι συνεταιρισμοί δημιουργούν μια ειδική δομή διακυβέρνησης.

Επομένως, κατά γενικό κανόνα, οι συνεταιριστικές μερίδες μπορούν να εκχωρηθούν ή να πωληθούν μόνο στα μέλη ή οιονδήποτε που αποκτά την ιδιότητα μέλους, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις και τη σύμφωνη γνώμη είτε της γενικής συνέλευσης, είτε του διοικητικού συμβουλίου είτε άλλου οργάνου διοίκησης.

Επιπλέον, στους συνεταιρισμούς, τα δικαιώματα προέρχονται από την ιδιότητα του μέλους. Αφορούν το άτομο και όχι τη μερίδα. Η ιδιότητα του μέλους είναι προαπαιτούμενο για την απόκτηση δύναμης και την άσκηση δικαιωμάτων. Συνεπώς, τα δικαιώματα δεν είναι μεταβιβάσιμα σε μη μέλη. Για αυτό το λόγο η δυνατότητα εκχώρησης θα συγκρουόταν με το συνεταιριστικό χαρακτηριστικό της προτεραιότητας στο άτομο. Επιπλέον, υπάρχουν περιορισμοί σχετικά με την ψηφοφορία μέσω εξουσιοδότησης έτσι ώστε να μην υπονομευθεί και πάλι το συνεταιριστικό χαρακτηριστικό της προτεραιότητας στο άτομο. Η συμμετοχή μεσαζόντων, οι οποίοι ως συνηθισμένη τακτική, διατηρούν αξιόγραφα για λογαριασμό άλλων νομικών ή φυσικών προσώπων, στη διαδικασία της ψηφοφορίας, θα συγκρουόταν με το συνεταιριστικό χαρακτήρα.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά της ιδιότητας του μέλους στο συνεταιριστικό μοντέλο επιχείρησης, απαιτούν την πρέπουσα προσέγγιση από άποψη θέσπισης κανόνων, εταιρικής διακυβέρνησης. Πράγματι, η ιδιότητα του μέλους αποφασίζεται έπειτα από ώριμη σκέψη και αντιπροσωπεύει μακροπρόθεσμη δέσμευση. Επιπλέον, γενικότερα, τα μέλη συμμετέχουν στις δραστηριότητες του συνεταιρισμού και επομένως έχουν υψηλότερο βαθμό κατανόησης των λειτουργιών αυτού, από ότι θα συνέβαινε για το μέτοχο μιας εγγεγραμμένης ανώνυμης εταιρίας. Επίσης, δεδομένου ότι οι συνεταιριστικές μερίδες δεν είναι μεταβιβάσιμες και εμπορεύσιμες στην κεφαλαιαγορά, η προστασία ενός σχετικά ανημέρωτου ευρύτερου κοινού δεν τίθεται σε κίνδυνο.

3. Επενδυτικός χαρακτήρας

Οι συγκεκριμένοι στόχοι του συνεταιρισμού και οι αναμενόμενες προσδοκίες των μελών καθορίζουν το χαρακτήρα της επένδυσης:

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, οι μερίδες εμπεριέχουν την ιδιότητα του μέλους και δεν μπορούν να εκχωρηθούν σε μη μέλη. Συνεπώς, οι συνεταιριστικές μερίδες δεν είναι διαπραγματεύσιμες ή εμπορεύσιμες σε μια δημόσια αγορά. Η συνεταιριστική μερίδα μπορεί να εξαγοραστεί από το συνεταιρισμό στην ονομαστική της αξία. Επομένως, τα μέλη, δεν έχουν την δυνατότητα να αποκομίσουν κεφαλαιακά κέρδη. Εντούτοις, τα μέλη, λόγω της ιδιότητάς τους, λαμβάνουν συνήθως μία μικρή αποζημίωση, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με το καταβεβλημένο κεφαλαίο. Οι συνεταιρισμοί μπορούν να πληρώσουν ένα μέρος στα μέλη τους, ανάλογα με την απόδοση του συνεταιρισμού, όμως η διανομή μερίσματος περιορίζεται από το γεγονός ότι τουλάχιστον ένα ορισμένο μέρος των κερδών χρησιμοποιείται για την δημιουργία αποθεματικών έτσι ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί. Σε μερικές χώρες, αυτά τα αποθεματικά είναι άδηλα και μεταφέρονται σε ένα κοινωνικό κεφάλαιο οικονομίας σε περίπτωση εκκαθάρισης.

Η προστασία των νόμιμων συμφερόντων των μελών καθώς και των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της επένδυσης, αποτελούν τα βασικά σημεία του διαλόγου σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση.

4. Η αρχή της δημοκρατικής συμμετοχής των μελών

Τα δημοκρατικά ιδεώδη αποτελούν τη βάση της εταιρικής διακυβέρνησης των συνεταιρισμών. Παρόλα ταύτα, οι συνεταιρισμοί έχουν μια ειδική αντίληψη του δημοκρατικού μοντέλου. Ο κανονισμός σχετικά με το Καταστατικό Συνεταιριστικής Εταιρείας (SCE) διευκρινίζει την αρχή της δημοκρατικής δομής **"... περιλαμβάνουν κυρίως την αρχή της υπεροχής του ατόμου η οποία εκδηλώνεται στους ειδικούς κανόνες σχετικά με τους όρους εισόδου, αποχώρησης και διαγραφής των μελών. Η αρχή αυτή εκφράζεται με τον κανόνα της μιας ψήφου κατ' άτομο, που σημαίνει ότι το δικαίωμα ψήφου είναι προσωποπαγές, και συνεπάγεται ότι τα μέλη δεν έχουν κανένα δικαίωμα επί του ενεργητικού του συνεταιρισμού.... "**

Ο κανόνας "ένα άτομο - μιας ψήφου" παρέχει τη μέγιστη προστασία για τη δημοκρατική συμμετοχή όλων των μελών ενός συνεταιρισμού. Εξασφαλίζει τη δίκαιη αντιπροσώπευση των συμφερόντων όλων των μεμονωμένων μελών, τα οποία θα ήταν μειονότητα στις εγγεγραμμένες ανώνυμες εταιρίες όπου η αρχή "μία μερίδα - μία ψήφος" εφαρμόζεται. Δεδομένου ότι το δικαίωμα ψήφου δεν εξαρτάται από το ποσόν του επενδυμένου κεφαλαίου, δεν υπάρχουν μέτοχοι πλειοψηφίας που θα μπορούσαν να ελαττώσουν το βάρος της επίδρασης των άλλων ψήφων και με αυτόν τον τρόπο να περιορίσει τον έλεγχο της πλειοψηφίας των μελών.

Λόγω της πολιτικής του συγκεκριμένου επιχειρησιακού τους μοντέλου, οι συνεταιρισμοί προωθούν το συμφέρον όλων των μελών τους. Κατά τη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων οι Δ/ντές θα πρέπει να ικανοποιήσουν τις ανάγκες όσο το δυνατό περισσότερων μελών και στον ίδιο βαθμό. Αυτή η αρχή, παρέχει ίσα δικαιώματα σε όλα τα μέλη ανεξάρτητα από τον αριθμό μερίδων που έχουν αποκτήσει

και εγγυώνται σε κάθε μέλος τον ίδιο βαθμό συμμετοχής στις αποφάσεις. Με αυτό τον τρόπο καλύπτονται οι απαιτήσεις των μελών κατά το μεγαλύτερο μέρος τους.

Επομένως, η φιλοσοφία του "μια μερίδα - ένας ψήφος" θα καθιστούσε το συνεταιριστικό επιχειρησιακό μοντέλο ανεπαρκές. Συνεπώς, οι συνεταιρισμοί πρέπει να εξαιρεθούν από οποιαδήποτε πρωτοβουλία που στοχεύει στην εφαρμογή της αρχής "μια μερίδα - ένας ψήφος".

5. Δομή ιδιοκτησίας / κεφαλαιακή δομή

Η αρχή "ένα άτομο - μια ψήφος" συμπληρώνεται με τους ειδικούς περιορισμούς σχετικά με τη δομή ιδιοκτησίας των συνεταιρισμών.

Για τα μέλη μιας συνεταιριστικής τράπεζας, υπάρχουν περιορισμοί σχετικά με τον αριθμό μερίδων που μπορούν ν' αγοράσουν. Δεν παρέχεται δικαίωμα απόκτησης απεριόριστου αριθμού μερίδων. Συνήθως, τα μέλη των συνεταιρισμών συμβάλλουν ισομερώς στο κεφάλαιο της συνεταιριστικής τους τράπεζας.

Αυτός ο περιορισμός προστατεύει τους μεριδιούχους από μια "ανισόρροπη" κατανομή στη δομή ιδιοκτησίας όπου ένας μεριδιούχος δύναται να αποκτήσει απεριόριστο αριθμό μερίδων. Έτσι εξασφαλίζεται η σωστή λειτουργία του συνεταιρισμού και αποτρέπεται η υπονόμευση της έννοιας της δημοκρατικής συμμετοχής όλων των μελών.

Θα πρέπει να επισημανθεί πάλι ότι, τα μέλη έχουν αξίωση μόνο για "την ονομαστική αξία των μετοχών τους". Το υπόλοιπο κεφάλαιο είτε καταβάλλεται με τη μορφή μερίσματος είτε παραμένει στην κατοχή του συνεταιρισμού και χρησιμοποιείται για την δημιουργία αποθεματικών. Σε μερικές περιπτώσεις, όπως ακόμη και στην περίπτωση εκκαθάρισης, τα αποθεματικά αυτά είναι σε άδηλη μορφή και μεταφέρονται σε άλλους συνεταιρισμούς, συνεταιριστικές οργανώσεις, εταιρείες δημόσιου χαρακτήρα ως κοινωνικό κεφάλαιο οικονομίας.

II. Η Θεσμική δομή

Κατά γενικό κανόνα, η δομή των συνεταιρισμών στην Ευρώπη περιλαμβάνει μια γενική συνέλευση και είτε μια διοίκηση και εποπτικό όργανο (σύστημα δύο επιπέδων) είτε ένα διοικητικό όργανο (σύστημα ενός επιπέδου), ανάλογα με τη μορφή που προκύπτει από τα καταστατικά.

1. Γενική συνέλευση

Η γενική συνέλευση είναι το κύριο όργανο που καθορίζει το δημοκρατικό χαρακτήρα του ιδρύματος. Αντιπροσωπεύει όλα τα μεμονωμένα μέλη ως μία ενιαία οντότητα. Είναι το σώμα όπου τα μέλη ή οι εκπρόσωποί τους μπορούν να ενημερωθούν, να συμμετέχουν στη χάραξη της πολιτικής του συνεταιρισμού καθώς επίσης να υπερασπιστούν τα συμφέροντά τους. Τα μέλη ασκούν τη δύναμή τους μέσω της γενικής συνέλευσης. Οι κύριοι στόχοι της γενικής συνέλευσης περιλαμβάνουν τη διαδικασία εκλογής των διοικητικών οργάνων και του ελέγχου των αποφάσεων που λαμβάνονται από τη διοίκηση.

Η συμμετοχή μπορεί να πραγματοποιηθεί σε διαφορετικά επίπεδα. Τα μέλη μπορούν να παρευρεθούν στη γενική συνέλευση που οργανώνεται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Όλα τα τοπικά μέλη μπορούν επίσης να αντιπροσωπευθούν από την εκλεγμένη Διοίκηση στη γενική συνέλευση δευτεροβάθμιων οργάνων σε εθνικό επίπεδο.

2. Διοικητικό Συμβούλιο

Γενικά, στην οργάνωση ενός συμβουλίου, οι εκτελεστικοί διευθυντές του διοικητικού συμβουλίου συμμετέχουν στη διαχείριση του συνεταιρισμού. Η εξουσιοδότηση της εκπροσώπησης του συνεταιρισμού σε συναλλαγές με τρίτους μπορεί να εκχωρηθεί σε ένα μεμονωμένο πρόσωπο ή σε διαφορετικά πρόσωπα που ενεργούν από κοινού. Μερικά (μη-ανώτερα) μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να μην έχουν διοικητικές αρμοδιότητες αλλά έχουν εποπτικές προς τους εκτελεστικούς διευθυντές.

Στην οργάνωση δύο συμβουλίων, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν διοικητικές αρμοδιότητες, είναι αρμόδια για τη διαχείριση της τράπεζας καθώς και την εκπροσώπηση της σε συνεργασίες με τρίτους και σε νομικές διαδικασίες. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ελέγχουν τις ενέργειες του διοικητικού συμβουλίου.

III. Ο συνεταιρικός μηχανισμός διακυβέρνησης

Η εταιρική διακυβέρνηση έχει επίσης σημασία και για τους συνεταιρισμούς, δεδομένου ότι υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ ιδιοκτησίας και διαχείρισης, αν και σε μικρότερο βαθμό από ότι στις δημόσιες απαριθμημένες επιχειρήσεις, εφόσον η διαχείριση είναι στελεχωμένη από μέλη τους συνεταιρισμού.

Στην εταιρική διακυβέρνηση, στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις της διοίκησης μιας επιχείρησης στοχεύουν στο συμφέρον των ιδιοκτητών της, ενώ συγχρόνως παρέχουν ευρύτητα εργασιών. Υπό αυτή την έννοια η άσκηση ελέγχου προς τα αρμόδια όργανα λήψης αποφάσεων θεωρείται άκρως απαραίτητη. Κατά συνέπεια και η διατήρηση σαφή διαχωρισμού μεταξύ των καθηκόντων των δύο συμβουλίων και η εξισορρόπηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών είναι αναγκαία.

Στην περίπτωση των συνεταιριστικών τραπεζών, διεξάγεται τόσο εξωτερικός έλεγχος (Τραπεζική ελεγκτική αρχή) όσο και εσωτερικός.

Ο εσωτερικός έλεγχος από τα μέλη χαρακτηρίζεται από τις δημοκρατικές αρχές των συνεταιρισμών και επεκτείνεται σε ολόκληρο το συνεταιριστικό δίκτυο Εκτός αυτού, συμπληρωματικά υπάρχουν και ελεγκτικοί μηχανισμοί.

1. Ο δημοκρατικός έλεγχος προέρχεται από τη βάση

Στις συνεταιριστικές τράπεζες, η δύναμη όλων των επιχειρησιακών οργάνων, παρέχεται από τα μέλη και αφορά κυρίως την κατανομή των εντολών και τον έλεγχο απόδοσης των οργάνων.

Σε ένα δημοκρατικό σύστημα, τα μέλη ασκούν την επιρροή τους μέσω της γενικής συνέλευσης. Τα μέλη είτε αποτελούν τα ίδια τη γενική συνέλευση είτε αντιπροσωπεύονται από εκπροσώπους που εκλέγουν μεταξύ τους.

Η γενική συνέλευση είναι εντελώς ανεξάρτητη. Η σύστασή της δεν εξαρτάται από τις αποφάσεις άλλων οργάνων. Γενικά, όλες οι αρμοδιότητες προέρχονται άμεσα από τα μέλη που αντιπροσωπεύονται στη γενική συνέλευση. Λόγω της ισότητας στο δικαίωμα ψήφου κάθε μέλους, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τη γενική συνέλευση υπογραμμίζουν τη δημοκρατία ως χαρακτηριστικό της εταιρικής διακυβέρνησης των συνεταιρισμών.

Η γενική συνέλευση, ως το σώμα που αντιπροσωπεύει όλα τα μέλη, είναι το σώμα που ελέγχει τη μεθοδική διεξαγωγή της εταιρικής διακυβέρνησης στο σύνολό της. Στις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης περιλαμβάνονται οι εκλογές των μελών των συμβουλίων και η έγκριση του ετήσιου απολογισμού καθώς και του ισολογισμού.

Η νομιμότητα των μελών των συμβουλίων απορρέει εξ ολοκλήρου από το γεγονός ότι εκλέγονται από τα μέλη δεδομένου επιπέδου (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό). Κατά συνέπεια, είναι υπόλογοι σ' αυτά. Τα μέλη ελέγχουν τις ενέργειες των εκλεγμένων στελεχών. Μπορούν σε έσχατη ανάγκη, εάν διαπιστωθεί υπέρβαση αρμοδιοτήτων να εγκρίνουν την αφαίρεση αυτών των αρμοδιοτήτων από τα άτομα στα οποία έχουν εκχωρηθεί καθώς και την απομάκρυνση αυτών. Επιπλέον, η γενική συνέλευση μπορεί να μην κάνει αποδεκτή την ετήσια έκθεση και με αυτόν τον τρόπο να θέσει βέτο στις αποφάσεις που λαμβάνονται από το διοικητικό συμβούλιο.

Η δημοκρατική συμμετοχή των μελών στη γενική συνέλευση εξασφαλίζει αποτελεσματικά την ισορροπία δυνάμεων μεταξύ των μελών ως ιδιοκτητών και των συμβουλίων και διευθυντών των συνεταιριστικών τραπεζών.

2. Ισορροπία μεταξύ των αρμοδιοτήτων των εκτελεστικών και μη οργάνων

Επιπλέον, τα εποπτικά - μη εκτελεστικά όργανα, είναι εξουσιοδοτημένα να ελέγχουν τη διαχείριση.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία και το καταστατικό, σε εθνικό επίπεδο, τα εποπτικά - μη εκτελεστικά όργανα είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας επί των ενεργειών της διαχείρισης και στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις της καθώς επίσης και επί της γενικής πορείας της λειτουργίας της συνεταιριστικής τράπεζας σχετικά με τη νομιμότητα, τις δαπάνες και την οικονομική τους θέση. Ελέγχουν τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του νόμου και των καταστατικών. Επομένως, τα εκτελεστικά όργανα είναι υποχρεωμένα να υποβάλουν έκθεση μετά από αίτημα των εποπτικών οργάνων και να επιτρέπουν την πρόσβαση για επιθεώρηση σε έγγραφα, χειρόγραφα, και περιουσιακά στοιχεία (στοιχεία ενεργητικού) της συνεταιριστικής τράπεζας. Τα εποπτικά - μη εκτελεστικά όργανα θα παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με την γενική πολιτική και τις διαδικασίες καθώς επίσης θα βοηθούν στο έργο των εκτελεστικών οργάνων με προτάσεις. Για τη λήψη σημαντικών αποφάσεων στρατηγικής, απαιτείται η έγκρισή τους.

3. Λιγότερες συγκρούσεις συμφερόντων

Τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των συνεταιρισμών, που περιγράφονται ανωτέρω, δομικά αποτρέπουν πιθανές καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων όσον αφορά τα εκτελεστικά όργανα και με αυτόν τον τρόπο ελέγχουν τις διοικητικές αποφάσεις αυτών. Ο κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων είναι περιορισμένος για τους ακόλουθους λόγους:

Πράγματι, τα μέλη των εκτελεστικών οργάνων δεν μπορούν να ασκήσουν περισσότερη επιρροή στην ψηφοφορία από οποιοδήποτε άλλο μέλος, δεδομένου ότι και οι ίδιοι είναι επίσης μέλη, και κατ' επέκταση εμπίπτουν στην αρχή "ένα άτομο - μια ψήφος". Επιπλέον, όπως για όλα τα μέλη, έτσι και τα εκτελεστικά όργανα δεν μπορούν να αντλήσουν οποιαδήποτε κεφαλαιακά κέρδη μέσω της συνεταιριστικής μερίδας. Η μη παροχή δυνατότητας άντλησης κεφαλαιακού κέρδους από τις συνεταιριστικές μερίδες εξασφαλίζει ότι οι διοικητικές αποφάσεις έχουν βασικό στόχο τη συνεχή ανάπτυξη του συνεταιρισμού και όχι τυχόν βραχυπρόθεσμες οικονομικές βλέψεις οποιουδήποτε μέλους της διοικήσεως. Κατά τον ίδιο τρόπο και ο περιορισμός του αριθμού μερίδων που μπορούν να αποκτήσουν τα μέλη (συνεπώς και τα μέλη της διοίκησης) διασφαλίζουν μία μερισματική πολιτική, στόχος της οποίας είναι η διατήρηση μακροπρόθεσμης ωφέλειας προς το συμφέρον του συνεταιρισμού.

4. Αντίστροφη δομή πυραμίδας: Έλεγχος του εθνικού επιπέδου από το τοπικό επίπεδο

Στις συνεταιριστικές τράπεζες, υπάρχει και μια δεύτερη διάσταση της εταιρικής διακυβέρνησης. Εκτός από την εταιρική διακυβέρνηση μέσα σε κάθε τοπική τράπεζα, η εταιρική διακυβέρνηση έχει επίσης μια διάσταση μέσα στο δίκτυο.

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, οι συνεταιριστικές τράπεζες οργανώνονται σε τραπεζικά δίκτυα, τα οποία αποτελούνται συνήθως από δύο-τρία επίπεδα περιλαμβάνοντας: τις τοπικές τράπεζες, τις περιφερειακές τράπεζες και τα εθνικά ιδρύματα, μεταξύ των οποίων και μια κεντρική τράπεζα.

Η εταιρική διακυβέρνηση (δομή ιδιοκτησίας και ανάθεσης εξουσιών) μέσα στο συνεταιριστικό δίκτυο είναι αντίστροφη από την αντίστοιχη των ομίλων ανωνύμων εταιριών. Η κεφαλαιακή δομή αυτών επιτρέπει στη μητρική εταιρεία να ελέγχει τις θυγατρικές της. Συνεπώς, η μητρική εταιρεία έχει το βέτο και ασκεί τον έλεγχο μέσα στον όμιλο.

Η κατανομή εξουσίας και ελέγχου σ' ένα συνεταιριστικό τραπεζικό δίκτυο είναι διαφορετική, δηλαδή έχουν ειδική δομή ιδιοκτησίας, όπου οι τοπικές τράπεζες είναι μέτοχοι των περιφερειακών και κεντρικών ιδρυμάτων.

Σε αντίθεση με το τι συμβαίνει σε ανώνυμες εταιρείες, η αρχή της δημοκρατίας εφαρμόζεται στο τραπεζικό δίκτυο των συνεταιριστικών τραπεζών για τη νομιμοποίηση μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων. Όμως, και μέσα στο δίκτυο, η εξουσία ασκείται από τις τοπικές τράπεζες. Η δύναμη προέρχεται από τη βάση ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι τοπικές ανάγκες λαμβάνονται υπόψη σε κάθε απόφαση πολιτικής που παίρνεται σε κεντρικό επίπεδο. Με το πρότυπο ιεραρχίας "αντίστροφον

πυραμίδων", η βάση, σε τοπικό επίπεδο, εξουσιοδοτεί και ελέγχει τα ανώτερα όργανα. Τα μέλη των τοπικών τραπεζών εκλέγουν τα μέλη των διοικητικών οργάνων των δευτεροβάθμιων ή τριτοβάθμιων ιδρυμάτων.

5. Αμοιβαία σχέδια εγγύησης - συμπληρωματικά στοιχεία ελέγχου

Ένα από τα χαρακτηριστικά του συνεταιριστικού τραπεζικού δικτύου, είναι ότι όλες οι τράπεζες-μέλη συνεισφέρουν οικονομικά σε ένα αμοιβαίο κεφάλαιο εγγύησης, συνήθως σε αναλογία με το σύνολο του ενεργητικού τους. Ο σκοπός τέτοιων αμοιβαίων συστημάτων εγγύησης είναι ο καταμερισμός των οικονομικών κινδύνων ώστε να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενοι κίνδυνοι μέσα στο δίκτυο και με αυτόν τον τρόπο να εξασφαλιστεί η φερεγγυότητα των τραπεζών μελών. Τα κεφάλαια εγγύησης βοηθούν τις τοπικές τράπεζες που πιθανόν αντιμετωπίζουν δυσκολίες από τη ρευστοποίηση προβληματικών δανείων, έτσι ώστε να μη δημιουργηθεί πρόβλημα στην εξυπηρέτηση της πελατείας καθώς και στην εύρυθμη λειτουργία τους.

Αυτά τα συνεταιριστικά σχήματα αμοιβαίας εγγύησης αποτελούν συμπληρωματικές διαδικασίες ελέγχου. Προκειμένου να ωφεληθούν από αυτή την βοήθεια, οι τράπεζες υπόκεινται σε εσωτερικό έλεγχο και πιθανόν να υποχρεωθούν να λάβουν μέτρα αναδιάρθρωσης έτσι ώστε να εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα, η φερεγγυότητα του συνεταιριστικού τραπεζικού δικτύου.

Η προαναφερόμενη ελεγκτική λειτουργία των σχημάτων αμοιβαίας εγγύησης, είναι επιπρόσθετη της εταιρικής διακυβέρνησης των συνεταιρισμών και κατ' αυτόν τον τρόπο, εμμέσως, διασφαλίζει τα ιδιοκτησιακά συμφέροντα των μελών.

IV. Νομικό πλαίσιο

Δεδομένου ότι ο συνεταιριστικός νόμος δεν είναι εναρμονισμένος στην Ευρώπη, οι συνεταιριστικές αρχές θα μπορούσαν να παραμείνουν σε ένα ευρύ φάσμα και να επιτρέψουν έναν υψηλό βαθμό ποικιλομορφίας. Κατά συνέπεια, υπάρχουν διαφορές μεταξύ των συνεταιριστικών μορφών επιχείρησης στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, υπάρχει μια ποικιλομορφία των συνεταιριστικών προτύπων.

Οι εθνικές και περιφερειακές διαφοροποιήσεις, όπως υφίστανται σήμερα, δε θα πρέπει να αλλάξουν, διότι λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ανάγκες. Τα διαφορετικά πρότυπα αντιπροσωπεύουν μια υγιή και ισορροπημένη μορφή εταιρικής διακυβέρνησης. Ένα ομοιόμορφο πρότυπο εταιρικής διακυβέρνησης δεν θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις ιδιομορφίες των συνεταιριστικών τραπεζών.

1. Συνεταιριστικοί νόμοι - εσωτερικά καταστατικά και κανονισμοί

Σήμερα σε κάθε κράτος μέλος υπάρχει ένα συγκεκριμένο συνεταιριστικό νομικό πλαίσιο. Αυτοί οι κανόνες ορίζουν τις κύριες αρχές, καθορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο πώς πρέπει να οργανωθεί η εταιρική διακυβέρνηση των συνεταιρισμών. Λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις που συνεπάγονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συνεταιριστικής δομής. Η εφαρμογή των συνεταιριστικών κανόνων θεωρείται καταλληλότερη δεδομένου ότι, από την εφαρμογή γενικών κανόνων διακυβέρνησης θα προέκυπταν προβλήματα, που δεν ευθυγραμμίζονται στις συνεταιριστικές ιδιομορφίες.

Συμπληρωματικά με τον εθνικό συνεταιριστικό νόμο, οι εταιρικοί κανόνες διακυβέρνησης ενεργοποιούνται μέσα στο τραπεζικό δίκτυο με αυτόνομες αποφάσεις. Σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, τα εσωτερικά καταστατικά και κανονισμοί, υιοθετούνται σε εθελοντική βάση και ρυθμίζουν με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τις απαιτήσεις ενώ παρέχουν αλληλουχία στην πρακτική διακυβέρνησης. Περιλαμβάνουν πτυχές όπως τις απαιτήσεις σε προσόντα των συμβούλων, των διευθυντών, το ρόλο των διευθυντών, τις αρχές διοίκησης κλπ.

2. Εταιρικός κώδικας διακυβέρνησης

Δεν έχει παρατηρηθεί επιθυμία, η ανάγκη να εφαρμοσθούν διατάξεις του εξωτερικού κώδικα διακυβέρνησης.

Γενικότερα, δεν φαίνεται κατάλληλο να προσχωρήσουν οι συνεταιρισμοί στους κανονισμούς εταιρικής διακυβέρνησης δεδομένου ότι αυτοί δεν ανταποκρίνονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά διαφορετικών μορφών επιχειρήσεων. Ευθυγραμμίζονται αποκλειστικά στις ανάγκες των εγγεγραμμένων ανωνύμων εταιρειών, με στόχο να προστατεύσουν τους μετόχους τους. Ανάγκη για τέτοιου είδους προστασία δεν παρουσιάζεται στα μέλη των συνεταιρισμών, δεδομένου των διαφορετικών μηχανισμών κατανομής εξουσιών και ελέγχου, λόγω συνεταιριστικής δομής και αρχών.

Αυτό όμως δε σημαίνει ότι, σε περίπτωση που υπάρξουν ζητήματα σχετικά με τη διεθνή αγορά, οι συνεταιριστικές τράπεζες θα θελήσουν, εθελοντικά, να συμμορφωθούν με τους εξωτερικούς κώδικες διακυβέρνησης, οι οποίοι εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις των οποίων οι μετοχές διακινούνται σε μια ρυθμισμένη αγορά. Οι συνεταιριστικές τράπεζες ευθυγραμμίζουν τους κανόνες τους όσο το δυνατόν περισσότερο σε αυτούς τους γενικούς κανόνες, λαμβάνοντας υπόψη τις συνεταιριστικές ιδιαιτερότητες, οι οποίες διαφοροποιούν τις συνεταιριστικές τράπεζες από τις ανώνυμες εταιρείες. Προσπαθούν να εμμένουν και να είναι συμβατές με τα ίδια πρότυπα δεδομένου ότι, θέλουν να επιβεβαιώσουν την αξιοπιστία τους στη διεθνή πελατεία τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν με επιτυχία τον ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά.

**ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΕ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**

**ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ**

Σελ.

I. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ	1
II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	1
Πρωτοβουλίες που οριστικοποιήθηκαν από την Επιτροπή:	1
Προτάσεις τις οδηγίες που παρουσιάσθηκαν από την Επιτροπή:	2
Περαιτέρω πρωτοβουλίες που προγραμματίζονται από την Επιτροπή:	2
III. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	3

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

I. Πρόσφατες δραστηριότητες εκσυγχρονισμού σε επίπεδο ΕΕ

Τον Σεπτέμβριο του 2001, η Επιτροπή οργάνωσε μια ομάδα εμπειρογνομόνων εταιρικού δικαίου, υψηλού επιπέδου, η οποία, στις 4 Νοεμβρίου 2002, παρουσίασε την τελική έκθεσή της σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση στην ΕΕ και τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου.

Στη συνέχεια τον Μάιο του 2003 η Επιτροπή καθόρισε ένα πρόγραμμα δράσης "**Εκσυγχρονισμού του εταιρικού δικαίου και ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης**". Καθόρισε δε, ένα περιεκτικό σύνολο, βασικών πολιτικών στόχων, άμεσης προτεραιότητας, οι οποίοι αφορούν στις διάφορες νομοθετικές και μη νομοθετικές ενέργειες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την επίτευξη ενός **σύγχρονου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου στον τομέα του εταιρικού δικαίου και της εταιρικής διακυβέρνησης**.

II. Εφαρμογή του προγράμματος δράσης της Επιτροπής

Πρωτοβουλίες που οριστικοποιήθηκαν από την Επιτροπή:

- **Πρόταση της Επιτροπής (2005/162/ΕΚ) της 15ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με το ρόλο των μη-εκτελεστικών ή εποπτικών διευθυντών των εισηγμένων επιχειρήσεων και των επιτροπών του Εποπτικού Συμβουλίου.**

Μέσω των υποδείξεών της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσκάλεσε τα κράτη-μέλη να ενισχύσουν την παρουσία και το ρόλο των ανεξάρτητων μη-ανώτερων διευθυντών στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων επιχειρήσεων. Αυτή η πρόσκληση έχει στόχο την προστασία των μετόχων, των υπαλλήλων και του κοινού, από πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων, μέσω ενός ανεξάρτητου ελέγχου στις διοικητικές αποφάσεις, οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, μετά από τα πρόσφατα σκάνδαλα, στις χρηματιστηριακές αγορές.

- **Πρόταση της Επιτροπής (2004/913/ΕΚ) στις 14ης Δεκεμβρίου 2004 μέσω της οποίας ενθαρρύνεται η ύπαρξη ενός κατάλληλου καθεστώτος που θα αφορά την ανταμοιβή των διευθυντών των εισηγμένων επιχειρήσεων**

Η Επιτροπή συστήνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει αφενός να διασφαλίσουν ότι οι εισηγμένες επιχειρήσεις θα γνωστοποιούν την πολιτική τους σχετικά με την ανταμοιβή των διευθυντών και αφετέρου να γνωρίζουν στους μετόχους τα έσοδα των διευθυντικών στελεχών και με ποια μορφή αυτά καταβάλλονται, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο επαρκή έλεγχο επί των θεμάτων αυτών καθώς και επί των προγραμμάτων ανταμοιβής σε μερίδια (share - based remuneration schemes)

- **Οδηγία για τις διασυννοριακές συγχωνεύσεις επιχειρήσεων με μετοχικό κεφάλαιο**

Ο σκοπός της Οδηγίας αυτής είναι να διευκολυνθούν οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις επιχειρήσεων στην Κοινότητα. Η προτεινόμενη Οδηγία, που ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις με μετοχικό κεφάλαιο, είτε είναι δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης είτε οποιασδήποτε άλλης μορφής επιχείρηση, στοχεύει στη θέσπιση ενός κατάλληλου νομικού εργαλείου μέσω του οποίου θα διενεργούνται τέτοιες διασυνοριακές διαδικασίες.

Προτάσεις τις οδηγίες που παρουσιάστηκαν από την Επιτροπή:

- **Πρόταση Οδηγίας που τροποποιεί την 4^η και 7^η Οδηγία εταιρικού δικαίου σχετικά με τους ετήσιους απολογισμούς ορισμένων τύπων επιχειρήσεων καθώς και τους συγκεντρωτικούς**

Οι τροποποιήσεις αφορούν αφενός στις ευθύνες των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων και αφετέρου στη βελτίωση της πληροφόρησης της οικονομικής και εταιρικής διακυβέρνησης καθώς και την προώθηση της διαφάνειας των επιχειρήσεων. Αυτές οι τροποποιήσεις κρίνονται σημαντικές διότι αποτελούν μία ισορροπημένη προσέγγιση όσον αφορά τα οφέλη των μετόχων μειοψηφίας και λοιπών συμβαλλόμενων μελών.

- **Πρόταση Οδηγίας που τροποποιεί την Οδηγία Νο 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου, σε ότι αφορά το σχηματισμό των δημόσιων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης καθώς και της διατήρησης και μεταβολής του κεφαλαίου τους**

Η απλουστευμένη και εκσυγχρονισμένη 2^η Οδηγία εταιρικού δικαίου πρέπει να αποτελέσει ιδανική λύση για τις δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ώστε να λάβουν ορισμένα μέτρα που θα έχουν επιπτώσεις στο μέγεθος, τη δομή τους καθώς και την ιδιοκτησία του κεφαλαίου τους. Η νέα πρόταση πρέπει, υπό ορισμένους όρους φυσικά, να παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη της μη υποβολής συγκεκριμένων οικονομικών αναφορών, κατά την κατάθεση μελέτης, ώστε να διευκολυνθεί η επίτευξη συγκεκριμένων αλλαγών στην κεφαλαιακή ιδιοκτησία. Πρέπει επίσης να εναρμονισθούν σε ολόκληρη την ΕΕ τα βασικά στοιχεία των νομικών διαδικασιών που αφορούν τους πιστωτές όταν μειώνεται το κεφάλαιο.

Περαιτέρω πρωτοβουλίες που προγραμματίζονται από την Επιτροπή:

- **Ως προς τα δικαιώματα των μετόχων**

Αυτή η πρωτοβουλία, στοχεύει στον καθορισμό των ελάχιστων προτύπων, που θα αφορούν στα δικαιώματα των μετόχων εισηγμένων επιχειρήσεων - ιδιαίτερα κατά την άσκηση του δικαιώματος ψήφου - προκειμένου ν' αρθούν ορισμένα, πρακτικά και νομικά εμπόδια, που εμποδίζουν, προς το παρόν, την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, σε διασυνοριακό επίπεδο.

- **Πρόταση για μια 14^η Οδηγία εταιρικού δικαίου η οποία αφορά στη διασυνοριακή μεταφορά των επίσημων εδρών των επιχειρήσεων**

Δεν έχει ακόμη προσδιορισθεί χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση αυτής της οδηγίας

III. Το ευρωπαϊκό Εταιρικό Φόρουμ Διακυβέρνησης και η Εταιρική Συμβουλευτική Ομάδα Διακυβέρνησης

Τον Οκτώβριο του 2004, η Επιτροπή δημιούργησε το **Ευρωπαϊκό Εταιρικό Φόρουμ Διακυβέρνησης**, προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο συντονισμός και η σύγκλιση των εθνικών κωδίκων, μέσω τακτικών συνεδριάσεων υψηλού επιπέδου. Το φόρουμ ενδιαφέρεται για τη γενική ευθυγράμμιση της πολιτικής, σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση. Πρέπει να εξετάσει τις καλύτερες πρακτικές στα κράτη μέλη και να παρέχει συμβουλές στην Επιτροπή. Το φόρουμ, που προεδρεύετε από την Επιτροπή, περιλαμβάνει δεκαπέντε ανώτερους εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη και από διάφορους επαγγελματικούς τομείς (αντιπρόσωποι από ευρωπαϊκούς ρυθμιστές, εκδότες, επενδυτές, ακαδημαϊκούς κλπ). Συνεδριάζει μία ή δύο φορές το χρόνο. Το φόρουμ πραγματοποίησε τις πρώτες συναντήσεις του, τον Ιανουάριο και τον Ιούνιο του 2005.

Τον Απρίλιο του 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργάνωσε μια ειδική **Συμβουλευτική Ομάδα** για να παρέχει λεπτομερείς, τεχνικές συμβουλές για την προετοιμασία των μέτρων εταιρικής διακυβέρνησης και εταιρικού δικαίου. Η τεχνική εργασία αυτής της ομάδας, θα συμπληρώσει τον στρατηγικό ρόλο στη σύγκλιση της εταιρικής διακυβέρνησης στην Ευρώπη που πραγματοποιείται από το Ευρωπαϊκό Εταιρικό Φόρουμ Διακυβέρνησης. Η ομάδα περιλαμβάνει είκοσι μη κυβερνητικούς εμπειρογνώμονες από διάφορους επαγγελματικούς τομείς (εκδότες, επενδυτές, εκπρόσωπους των εργαζομένων, ακαδημαϊκούς, κατοχυρωμένα νομοθετικά επαγγέλματα κλπ) με ιδιαίτερες εμπειρίες και γνώσεις επί του θέματος. Την ομάδα θα συμβουλευεί η Επιτροπή σε τακτά χρονικά διαστήματα. Οι συμβουλές / συστάσεις της ομάδας θα συμπληρώνουν και δεν θα αντικαταστήσουν, τις δημόσιες διαβουλεύσεις η οποίες γίνονται με τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής.